

הַ (אָ) זײַל שמוע קן וקן ברש״י וכו׳א צהרל״ט, א צבתי׳ צעין עדים מנחם לקיימונ, א צ׳יק פ.א, ד צ׳יב צה״א, א קידושין עב, ו אנראה אהא מונן עפמ״ש רש״י פסחים ה׳ ד״ה מחחא עירו של רבא וכו׳כ רש״י עוד צב״מ טז. ד״ה מחחא עיר שהיה רבא דר בתוכה כן שמה ער״ל וכו׳כ רש״י עירוצין סג. ד״ה מחחא אחריה דרבא וכו׳כ רש״י עוד צ״מ דף עז. ד״ה ארכולטי דמחחא שהיה עירו של רבא וכו׳כ רש״י עוד כתובות קס׳ ד״ה צנן, ו ג׳ ע״י [נ״י לקמן פסח, ו] ע״י מירוצי צהרל״ט ס׳ ג, ט גליון מגדל דוד, י מלחן אשר כנ״ל, יא מ״ד מ״י, יב יצ׳ צ״ל צממרת וכו׳ משמע. רש״י,

תורה אור השלם

- וַיֹּאמֶר ייִ אֱלִי מַצָּחַן תַּפְתָּח הָרָעָה עַל כֵּל יִשְׁבֵי הָאָרֶץ;

ירמיהו אי ד

גמ' לבר בבבלי. ע' צימות

דף טז ע"ב מד"ה קפסיק:

גליון הש"ם

צב" לבר בבבלי. ע' צימות דף טז ע"ב מד"ה קפסיק:

הגהות הב"ח

- רש״י ד״ה אולי לשוקא וכו׳ וחומטין שמום בשערות:

מוסף רש"י

בבלי רב אמר כא"י לגיטין. לפי שהם בני תורה וצדיקאין לשמה ונני ישיבה מנזין לין וללמוד משם תורה מכל מקומות (סוכה דה). כמחלוקת ליוחסין. צהרל"ט ורסנה של צנל כך מחלוקת לגיטין. דקיימא לן המציא גט משאר ארצות ודפני שאמר בפני נכתב ופפני נחתם. לפי שאין צדיקאין לשמה, והמציא גט מלחן ישראל לצנל אינו צריך לומר, וצבלי היי היא כחין ישראל לגיטין, שאף הם היו חתמים וצדיקאין לשמה (קדושין עב). עד ארבא. אגם של קיום ועריבה שקורין אשכריא, תניינא דגוישרא. עיי אגמם היו למטה מהגשר זה למטה מזה (שם).

אפילו שמע קן קולמוסא וקן מגילתא. תיקון הקולמוס והקלף שמע כשתיקנוהו לשמה כשחותכין אותו ומחליקין אותו. ולי נראה קן קולמוסא קול הקולמוס כשהוא כותב וקול היריעה שהוא נשמע כמי שאומר קן קן. ואית דגרסי קל קולמוסא: **דנפק לשוקא**. סופר יאל לשוק למקום שיש שם בני אדם הרבה: **מהו דתימא איניש אחרינא אשכחיה**. ששמו כשמו של זה: וא"ל. לכתוב לו גט: **הא רבה אים ליה דרבא**. והיי נמי דגמירי הא כיון דממדינה למדינה הוא צעין לקיימו: **מסיבסא**. ישיבות קבועות אחת בצורה ואחת צנהרדעא והולכין תלמידים מוז לוז ומשאר עירות להן ללמוד תורה: **צגייסייהו טרידין**. ואין מכירין החתימות: **איסתר נמי**. דטעמא משום דשכיחי מתיבתא הוא: **מאי אסא רב לצנל**. וקצט ישיבה בצורה ודשמואל הווי צנהרדעא. אכל מעיקרא לא ואע"ג דגמירי׳ דמשגלי יכניה

לצנל (מלכס צ כד) והחרש והמסגר עמו לא פסקה תורה מהס: **מרקס**. למורחו של עולם כסופו היו מדינת הים צמורחה של א"י: **ורקס**. עצמיה: **כמזרח**. כמזרח העולם שהוא מדינת הים: **מעוו לצפונ**. של עולם וצנל התם קיימא צין עכו לצפון: **לגר מכנל**. דאיכא טעמא להמירה: **כמחלוקס ליוחסין**. צפ׳ עשרה יוחסין (קדושין ד עא). דקי"ל כל הארצות עיסה לא"י וא"י עיסה לצנל ואפליגו התם עד היכן הוא: **ארצא טניינא**. ערבה שניה הסמוכה לגשר: **והני גמירי**. דבי ארדשיר: **והא רבס אים ליה דרבא**. וסין דממדינה למדינה הוא צעין לקיימו: **והני דבי ארדשיר: אזלי לשוקא**. לאקטיספון ומוסרין להן שם עדיות וחומטין א) שם בשטרות והשטרות ציד בני אקטיספון עד זמן שניגדים לפיכך בני אקטיספון מכירין חתימת בני ארדשיר הלכן גט שנחתם צארדשיר ונשתמל אקטיספון עדים מנזין לקיימו ואף בני ארדשיר כשהולכין שם לשוק קיימוהו. אכל בני ארדשיר אינן מכירין חתימת בני אקטיספון ואע"פ שהולכין שם תמיד לסחורה דכל יום השוק בשוקייהו טרידין ואינן נותנין לצ להסתכל ולהכיר חתימת בני העיר: **מערסא לערסא**. משורת הצמים שצד רה"ר לשורה שנגנדה: **משכונה לשכונה**. סתם שכונה שלשה בתים צמסכת ע"ו (דף כה). **דניידי**. אינן משתהין צצמיהן שטרדין צסחורה ואין מכירין חתימות צצנייהם: **לא צריכת**. צצנל כחך ישראל:

דאי

יבני מחווא דניידי רב חנין מישתעי רב כהנא אייתי גיטא ולא ידענא אי מסורא לנהרדעא אי מנהרדעא לסורא אתא לקמיה דרב א"ל צריכנא למימר בפני נכתב ובפני נחתם או לא צריכנא אמר ליה לא צריכת דאי ארדשיר אע"ג דבני ארדשיר טרידי בשוקא וי"ל דהנהו דצגירסייהו טרידי טרידי טפי ואין להם פנאי לחתום כלל: **והא רבא הוא דצדיקאין לשמה וי"ל דשמא לגיטין וליוחסין** לא חשיבי מצנל דשכיחי צה גרים כדמשמע פ' צמרל דקידושין (דף עג). גבי רבי יוצל דדריש צמחוח גר מותר יט צממורת משמע דאין זה עיקר יחס של צנל והי"ה דהוה מני למיפוך לרבה צר אצוה ורב ששת דע"כ סבירא להו נמי כרצא דלמר לפי שאין עדים מנזין לקיימו דאי משום דאין צדיקאין לשמה והני לא גמירי אפי' צאזותה שכונה נמי יצריכו אלא דניחא ליה למיפוך מרבא דאית ליה צהדיא הכי ומשני שאני בני מחחא דניידי לכך מנריך רבה צר אצוה מערסא לערסא שהולכין להם מכירי החתימות קודם שמודע הליכתן לבני ערסא אחרת¹¹ ומתוך כך אין מהרין לקיים שטרס קודם הליכתן אכל משכונה לשכונה לא הוה מנריך דקסצר דצכולה ערסא וידעין כל אחד צהליכת חצירו ומצקסת האשה קיום קודם הליכתן ורב ששת חושש אפילו צאזותה ערסא¹² ורבא אפילו צאזותה שכונה: **שאצני** בני מחווא דניידי. מכלן פוסק רבינו תס דהשמא צומן הוה צריך לומר צכל מקום צפני נכתב אע"ג דקיימא לן כרצא דלמר לפי שאין עדים מנזין לקיימו ולא משום לשמה מכל מקום צריך דהשמא צכל מקומות ניידי כבני מחחא¹³: ואי

המביא גט פרק ראשון גיטין

ו.

אפילו קן קולמוסא. לא דמי לסומא דפסול להציא גט צפרק שני (לקמן דף כג). א) : **השתא הוא בבית ב** ¹ **בו**. לא צני למימר דלפי' נכנס ויואל צצית קלמר² דיואל ונכנס משמע למקום שהסופר כותב³: **בבלי רב אמר בא"י**. ממדינה למדינה צצנל פליגי דצאזותה מדינה מודה שמואל דאין צריך דלף ע"ג דלמר צגירסייהו טרידי היינו לומר דלא חשיבי יומר משאר חוזה לארץ ומצנל לא"י נמי לא איירי דהיינו פלוגמא דר' אציתר ורב יוסף צסמוך: **צבבי אהא רב אבבב**. פ"ה והרבה ישיבות וקשה דא"כ מאי פריך ממתני' דמעכו לצפון שנישית קודם שצא רב לצנל ומפרש ר"מ מכי אחא רב לצנל והורה לנו שצימות יכניה שגלו עמו לצנל החרש והמסגר דינה להיות כא"י לגיטין וכן מפרש צריש צכל מעצין (עירוצין דף כה) וצסוף מרובה (צ"ק דף פ). ¹ ולא גרס אמר רב הונא אמר רב שרצ עצמנו לא היה אומר מכי אחא רב לצנל יש מפרשים מכי אחא רב לא רב ממש אלא כלומר צצנים וצעלי תורה:

ומבי ארדשיר אקטיספון אא מצריך. וא"ת מארדשיר לאקטיספון נמי לגזור מולין אטו מציא כדלמרינן לעיל וי"ל דלמסקנא דרבה אית ליה דרבא לכ"ע לא גזרינן מולין אטו מציא ונראה דארדשיר צצנל דאי צשאר חו"ל היכי צעי למימר נימא קסצר לפי שאין צדיקאין לשמה והני גמירי מה מועיל דגמירי הא חיישינן שמה יחזור דצר לקלקלו ואקטיספון על כרחי' לאו מצנל דאי מצנל אקטיספון נמי גמירי ומאי קלמר הני לא גמירי ועוד דכלל אזלי לשוקא נמי אמרינן לעיל לרב דקי"ל כוותיה צצירסורא דשכיחי מתיבתא אלא ודאי ארדשיר צצנל ואקטיספון לאו מצנל והיו ממדינה למדינה ואין עדים מנזין לקיימו אי לא דאולי לשוקא והשמא פריך שפיר והא רבה אית ליה דרבא ואמאי לא מנריך מארדשיר לאקטיספון כיון דאין עדים מנזין לקיימו ואע"פ שהיו סמוכות זו לזו ולא היה אלא דגלת מפסיק ציניהם כדלמרינן צפ' כיצד מעצדין (עירוצין דף טז): מ"מ חשיבי כשתי מדיות כמו עצר הירדן שחלוק מוא"י לענין¹ חוקה לפי שירדן מפסיק² י) (ואין זה אקטיספון דלמרינן צפ"ק דיומא (דף י). רסן זה אקטיספון דההוא י"מא"י הוה כדכתיב רישיה דקרא מן הארץ היא יאל אשור וינן אח נינוה כו' (צרהשית י) א) (וצפ"י רש"י כתצ התם רסן זה אקטיספון): **הני ידעי בחתימות ידייהו דהני**. וא"ת לעיל דלמר צגירסייהו טרידי אמאי לא אמרינן דבני המקום מכירין חתימתן כדלמר הכא דבני אקטיספון מכירין חתימות בני

ארדשיר אע"ג דבני ארדשיר טרידי בשוקא וי"ל דהנהו דצגירסייהו טרידי טרידי טפי ואין להם פנאי לחתום כלל: **והא רבא הוא דצדיקאין לשמה וי"ל דשמא לגיטין וליוחסין** לא חשיבי מצנל דשכיחי צה גרים כדמשמע פ' צמרל דקידושין (דף עג). גבי רבי יוצל דדריש צמחוח גר מותר יט צממורת משמע דאין זה עיקר יחס של צנל והי"ה דהוה מני למיפוך לרבה צר אצוה ורב ששת דע"כ סבירא להו נמי כרצא דלמר לפי שאין עדים מנזין לקיימו דאי משום דאין צדיקאין לשמה והני לא גמירי אפי' צאזותה שכונה נמי יצריכו אלא דניחא ליה למיפוך מרבא דאית ליה צהדיא הכי ומשני שאני בני מחחא דניידי לכך מנריך רבה צר אצוה מערסא לערסא שהולכין להם מכירי החתימות קודם שמודע הליכתן לבני ערסא אחרת¹¹ ומתוך כך אין מהרין לקיים שטרס קודם הליכתן אכל משכונה לשכונה לא הוה מנריך דקסצר דצכולה ערסא וידעין כל אחד צהליכת חצירו ומצקסת האשה קיום קודם הליכתן ורב ששת חושש אפילו צאזותה ערסא¹² ורבא אפילו צאזותה שכונה: **שאצני** בני מחווא דניידי. מכלן פוסק רבינו תס דהשמא צומן הוה צריך לומר צכל מקום צפני נכתב אע"ג דקיימא לן כרצא דלמר לפי שאין עדים מנזין לקיימו ולא משום לשמה מכל מקום צריך דהשמא צכל מקומות ניידי כבני מחחא¹³: ואי

עין משפט ונר מצוה

יח א ב מ"י פ"ו מהלכות גירושין הלכה יב סגנו עשין ג טושי"ע אה"ע סימן קמט סעיף טו:
יב ג (ד) מ"י שם הל"י:
ב ה מ"י שם הלכה ח ומגן שם טושי"ע שם סעי' א וע"ש:

מוסף תוספות

א. והיינו טעמא משום דנראה שקר אם יאמר בפני נכתב והוא לא ראה. מוס' הלא"ש. ואם יאמר שמועני קן קולמוסא אינו מועיל, דבעינן שיאמר בלשון שותקנו חכמים. הלא"ש וע"ש פירוש אחר. ב. וסופר בעלייה. מוס' הלא"ש. ג. דלא שמע קן קולמוסא בבת אחת. מוס' הלא"ש. ד. ונלפרישי מעצין תיקון הקולמוס ניהא דלא שייך בי למימר כל היום כולו כי במהרה נעשה. מוס' הלא"ש. ה. ועי' מוס' הלא"ש וחי הרין שמישבים פרישי. ו. ג. ארצות. מוס' הלא"ש. ז. ביניהן. ר"ן. ומקור העצן צממני צ"ל לה. ח. ואין האשה יודעת בהליכתן. מוס' הלא"ש. ט. אינה יודעת מתי ילכו. מוס' הלא"ש. י. וכל הנהו אמוראי צ"ל שהיו דרים במחוזא כדלמרי' בעירובין רבה רב אבוה מערב לכולא מחחא וכן רבא איל לבני מחוזא אוקירו נשיכו רב רב ששת צ"ל שהיה דר במחוזא וכו' דבתחילה היה דר במחוזא והלך לדור במקום אחר וכו'. מוס' הלא"ש. יא. שאין להם קרקעות ונחלות כמקדם. הנאות מיומנות (גירושין פ"ו סוף אות ב):

פסקי ר"ד

לקמיה דר' אלעזר א"ל אפילו לא כתב ביה אלא שיטה אחת לשמה שוב אפילו לא שמע אלא קל קולמסא וקל מגילתא פי' הברת הקולמוס והקלף שמשמיעי' קול בשעת הכתיבה והלכתא כותיה דרב אשי דהניא כותיה דהניא המביא גט ממדינת הים אפי' הוא בבית וסופר בעלייה הוא בעלייה וסופר בבית אלא הוא בבית וסופר בעלייה הא לא קא חזי ליה מאי לאו דשמע קל קולמוסא וקל מגילתא. אפי' נכנס ויוצא כשר מאן סופר פשיטא דכשר לא צריכא דנפק לשוקא ואתא מהו דתימא איניש אחרינא אשכחיה בשוקא וא"ל כתוב לי גיטא קמ"ל. ר' חנן מישתעי רב כהנא אייתי גיטא ולא ידענא אי מסורא לנהרדעא אי מנהרדעא לסורא אתא למימר בפני נכתב ובפני נחתם אי לא צריכנא א"ל לא צריכתי פי' דבבלי רש"י היא כא"י לגיטין שיש שם ישיבות ושיכחי שייחורא ועדים מצויין לקיימו: